

skich nakazą dostarczenie przymusowe do dyspozycji powiatowych rad narodowych wszystkich koni zdolnych do pracy, a będących w posiadaniu ludności miejskiej i mierolniczej na okres 5 dni w czasie zbiorów i 5 dni w czasie prac siewnych w terminie i miejscu wskazanym przez powiatowe rady narodowe.

§ 2. 1. Na podstawie pisemnego zapotrzebowania powiatowych rad narodowych, wskazującego ilość niezbędnych koni z uprzężą, miejsce i czas ich dostarczenia oraz imię i nazwisko rolników, którym konie mają być przydzielone, zarządy miast i gmin wiejskich nakazą wykonanie świadczenia każdemu właścicielowi z osobna w ten sposób, by konie wraz z uprzężą były dostarczone przez właścicieli wprost do rolników, wskazanych w zapotrzebowaniu powiatowej rady narodowej.

2. Nakaz świadczenia winien zawierać:

- a) nazwisko, imię i miejsce zamieszkania właściciela koni,
- b) ilość koni wraz z uprzężą przeznaczonych do świadczeń,
- c) w jakich dniach ma być wykonana praca,
- d) imię, nazwisko oraz miejsce zamieszkania rolnika, któremu konie zostaną przydzielone,
- e) cenę przeciętnego dziennego wynagrodzenia za pracę koni.

3. Z każdego nakazu świadczenia winien być sporządzony i przechowany odpis.

§ 3. W stosunku do miasta stołecznego Warszawy otrzymane zapotrzebowanie powiatowa rada narodowa kieruje do zarządu m. st. Warszawy.

§ 4. Wykonanie świadczenia przez właściciela koni winno być stwierdzone przez miejscowego sołtysa na podstawie oświadczenia rolnika, korzystającego ze świadczenia.

§ 5. 1. Po dokonaniu pracy rolnik ma obowiązek dostarczyć konie z uprzężą z powrotem właścicielowi.

2. Przez cały czas świadczeń rolnik ma obowiązek żywić konie według norm dla ciężko pracujących oraz jest odpowiedzialny za stan koni i uprzęży. Właścicielowi koni przysługuje prawo do odszkodowania za straty powstałe z winy korzystającego ze świadczenia.

§ 6. 1. Nadto właścicielowi koni przysługuje prawo do wynagrodzenia pieniężnego od korzystającego ze świadczeń rolnika za każdy dzień świadczenia według cen ustalonych przez organa wystawiające nakazy świadczeń nie przekraczających jednak równowartości 15 kg żyta za jeden dzień świadczenia. Wynagrodzenie ma być uiszczane przez rolnika niezwłocznie po wykorzystaniu sprzężaju.

2. Właścicielom koni, którzy osobiście doglądają swych koni podczas dokonywania świadczeń, nie przysługuje prawo domagania się od rolnika dodatkowego wynagrodzenia.

§ 7. Pierwszeństwo do korzystania ze świadczeń sprzężaju posiadają:

- a) gospodarstwa, których właściciele lub członkowie ich rodzin brali czynny udział w walce z okupantem o Polskę demokratyczną,
- b) gospodarstwa, których właściciele lub członkowie ich rodzin odbywają czynną służbę w Wojsku Polskim.

§ 8. Formacje wojskowe oraz instytucje rządowe, samorządowe i użyteczności publicznej wolne są od obowiązku świadczeń, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 9. Uchylanie się od obowiązku świadczeń nakazanych niniejszym rozporządzeniem będzie karane w myśl art. 92 ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 30 czerwca 1947 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

222

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 19 lipca 1946 r.

o obowiązku sąsiedzkiej pomocy wzajemnej w gospodarstwach rolnych.

Na podstawie art. 1 i 38 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Skarbu, Administracji Publicznej oraz Ziemi Odzyskanych zarządzam, co następuje:

§ 1. Dla zabezpieczenia wykonania zbiorów i zasiewów w gospodarstwach rolnych, wy-

mienionych w § 4, ustanawia się obowiązek sąsiedzkiej pomocy wzajemnej.

§ 2. Obowiązkowi udzielania sąsiedzkiej pomocy podlegają wszystkie gospodarstwa rolne, rozporządzające sprzężajem, narzędziami rolniczymi lub siłą roboczą — zasadniczo po przeprowadzeniu niezbędnych robót przy zbiorach i zasiewach we własnym gospodarstwie, prócz

przypadków przewidzianych w § 3 niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Gminne rady narodowe są uprawnione wyjątkowo, w przypadkach stwierdzenia konieczności, zarządzić na terenie swoich gmin, oddzielnych gromad lub pojedynczych gospodarstw obowiązek sąsiedzkiej pomocy nawet przed ostatecznym wykonaniem prac przy zbiorach i zasiewach w gospodarstwach świadczących pomoc. W takim przypadku czas pracy związany z pomocą sąsiedzką nie powinien przekraczać trzeciej części czasu pracy we własnym gospodarstwie (1 dzień na 3).

§ 4. Do korzystania z sąsiedzkiej pomocy mają prawo:

- a) wszystkie gospodarstwa rolne powstałe w wyniku wykonywania reformy rolnej,
- b) gospodarstwa, które wskutek zniszczeń dokonanych przez okupanta lub działań wojennych nie są w stanie własnymi siłami dokonać zbiorów i zasiewów,
- c) gospodarstwa repatriowanych obywateli polskich,
- d) gospodarstwa, w których brak sił męskich został spowodowany skutkiem działań wojennych.

§ 5. Pierwszeństwo do korzystania z sąsiedzkiej pomocy wzajemnej posiadają:

- a) gospodarstwa, których właściciele lub członkowie ich rodzin brali czynny udział w walce z okupantem o Polskę demokratyczną,
- b) gospodarstwa, których właściciele lub członkowie ich rodzin odbywają czynną służbę w Wojsku Polskim.

§ 6. Konieczność udzielenia pomocy sąsiedzkiej stwierdza i o jej rozmiarach decyduje wójt bądź starosta powiatowy w porozumieniu z przewodniczącym gminnej lub powiatowej rady narodowej:

- a) z inicjatywy własnej,
- b) na wniosek ubiegających się o tę pomoc, zaopiniowany przez miejscowe koło Związku Samopomocy Chłopskiej (nawet w przypadku, gdy właściciel gospodarstwa nie należy do Związku Samopomocy Chłopskiej),
- c) na wniosek agronoma gminnego.

Związek Samopomocy Chłopskiej ma prawo wystąpienia z wnioskami o udzielenie pomo-

cy sąsiedzkiej całym grupom gospodarstw (np. gospodarstwom powstałym na terenie rozparcelowanego majątku).

§ 7. Wyznaczenie gospodarstw rolnych, mających udzielić pomocy, w szczególności ustalenie, jakim gospodarstwom, jaki rodzaj i jaka pomoc mają być udzielone przez świadczącego, dokonuje przewodniczący gminnej rady narodowej po zasięgnięciu opinii agronoma gminnego i miejscowego koła Związku Samopomocy Chłopskiej.

§ 8. Zarządzenie pomocy sąsiedzkiej przez przewodniczącego gminnej rady narodowej winno mieć miejsce jedynie w przypadkach istotnie koniecznych, wynikających z potrzeby wykonania zbiorów i zasiewów.

§ 9. W przypadku, gdy gmina uległa zniszczeniu w takich rozmiarach, że pomoc sąsiedzka w ramach gminy okaże się nie wystarczająca, — gminna rada narodowa może zwrócić się do powiatowej rady narodowej z prośbą o pomoc. Przewodniczący powiatowej rady narodowej w porozumieniu ze starostą, z zarządem powiatowym Związku Samopomocy Chłopskiej i przedstawicielami gminnych rad narodowych zdecydować o udzieleniu pomocy sąsiedzkiej i ustali sposób, rozmiar i porządek niesienia pomocy, którą gminy sąsiednie winny udzielić gminie zniszczonej.

§ 10. Za udzielenie pomocy sąsiedzkiej obowiązane są gospodarstwa o powierzchni do 2 ha do zwrotu wyżywienia (w naturze) dla pracujących i paszy dla inwentarza żywego według norm, nie wykraczających poza faktyczne zużycie i ustalonych przez gminną radę narodową. Gospodarstwa o powierzchni wyżej 2 ha mogą być ponadto zobowiązane przez gminną radę narodową do uiszczenia opłat w wysokości nie przekraczającej równowartości 1/2 q żyta za całkowitą uprawę 1 ha ziemi.

§ 11. Uchylenie się od obowiązku świadczeń nakazanych niniejszym rozporządzeniem będzie karane w myśl art. 92 ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 30 czerwca 1947 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk